

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

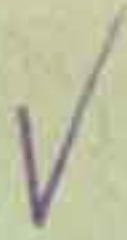
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՎՃԱՐՆԱԿ

ՔԱՂԱՒԵՐԵԱ՛Ց, ՍԻՐՏ ԻՄ

2033
5633

Սի՛րս իմ, շիա՛րդ ջըջուաց ՚ի ծոց դառնագին՝
կաս ընկըցմեաչ դու յուսանա, ո՛հ շիա՛րդ . . .
Փարատեցի՛ ամոյ արամու.թեանդ մըթագին . . .
Յուսոյ բացքիկ քեզ ծագեցի՛ շոյս ջուարթ :

Չիցե՛ն միթէ բոջ Կեկենայք Հայկացեան
Որ ջղանձաշին կըրեն տխուրս բաբբբ . . .
Անո՛ւշտ, Երկինք դարգեւեցեն քեզ դաշտդան . . .
Այո՛, սի՛րս իմ, յարիցէ քեզ մըթիթար :

Արդ՝ ջրոյդ տուսեսս բաջաչերեա՛ մերցասին՝
Ի հարկանեչ յաւերթ իւրեանց ըջբնար,
Եւ այն բացքիկ երգեչ Հայոց—Աշխարհին
Բարերարաց եւ Դիւցաջանց ըջկաճառ :

ՅԱՐԳՈՅ ՀԱՄԼՕՂԻՔ

Վստահ ըլլալով Չեր ներողամտութեանը վրայ՝ առանց երկարաբանութեան ներումն կը խնդրեմ Չեր Ազգասիրութենէն Մոսայից Մատեաց շարունակութեանը քիչ մը ժամանակ դադրելուն համար, որուն պատճառը՝ անկեղծաբար խօսելով, զանազան անցաջող պարագաներն էին :

Այս օրէն սկսելով Մոսայից Մատեացը ամիսը անգամ մը պիտի հրատարակուի 48 երեսէ բաղկացեալ, և իր մէջ հրատարակուելիք ողբերգութեանց շատերը մեր նախնեաց և դիւցազանց յիշատակները պիտի ներկայացընեն :

Առ այժմ պատրաստ ունիմ հրատարակելու հետզհետէ՝ հետեւեալ ողբերգութիւնները .

Վատ սիրտ . կամ՝ Սոսկալի գիշեր մը Սիրաբուզայի մէջ .

Ողիմպիադա .

Մեծն Ներսէս .

Արշակ Բ .

Անհաւատարիմ սիրտ . կամ՝ Ղիւարնակ բերդ :

Ատնցմէ ՚ի զատ՝ ուրիշ զանազան նիւթեր ալ պիտի հրատարակուին :

Յուսալով որ իմ գրութիւններս Ազգին կողմանէ ընդունուելու պատիւը պիտի կրնան ունենալ՝

Մնամ միշտ Չերդ Ազգասիրութեան

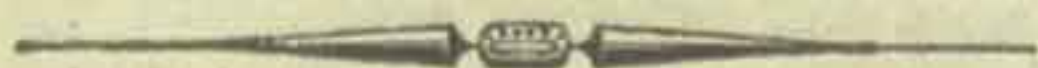
Անեախոնարհ ծառայ

ԵՄՄԵՆԿ Է . ՃԻՉՄԵՃԵՆԵ

ԱՐԱՅ ԳԵՂԵՑԻԿ

ՈՂԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՎՆԱԿԱՆ

Ի ՉՈՐՍ ԱՐԱՐՈՒԱԾՍ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

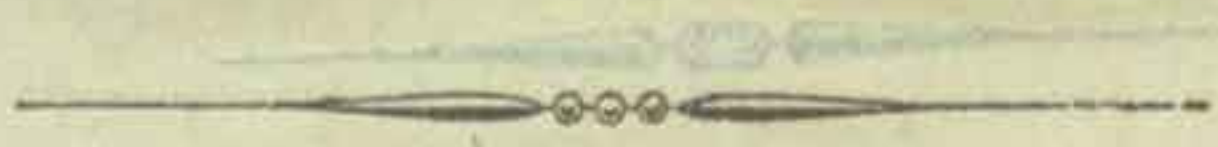
Ա. Հ. ՄԻՉՄԻՍԻԱՆ

1858

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՑ Թ. ՍԵՄԵՆՆԱԿ Ի ՔԻՄ

Ե Ն Չ Ի Ն Ք

ԱՐԱՅ ԳԵՂԵՑԻԿ • Իշխան Հայոց :
 ՇԱՄԻՐԱՄ • Թաղուհի Ասորւոց :
 ՆՈՒԱՐԴ • Արայի ամուսինը :
 ԿԱՐԴՈՄ • " որդին :
 ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ • " աղջիկը :
 ԿԱԴՄՈՍ • Հայոց բանակին բաջ դորսուկ տնէրէն մէկը :
 ՄԵՆՈՆ • Ասորւոց " " " "
 ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԿՆԵՐ • ՋԻՆԻՈՐՆԵՐ • Լայլն :

Առաջին և երրորդ արարուածները Արմաւիրի մէջ կը
 կատարուին • իսկ երկրորդ և Չորրորդ արարուած-
 ները՝ Այրարատ լեռանը մօտ դաշտի մը մէջ :

Ողբերգու թեանս թէ՛ թարգմանու թեան և թէ՛ ներ-
 կայացման իրաւունքը հեղինակը իրեն կը սպահէ :

ԱՐԱՐՈՒԷՕ՝ ԱՌԱՋԻՆ

ՏԵՍԱՐԱՆ Ա.

ՏԵՍԱՐԱՆԻՆ ՉԱՊ ԿՈՉՄԸ ԿԸ ՏԵՍՆՈՒԻ ԱՐՅԻ ՊԵՆՏԻՆ ՃԱԽՏԸ
ԵՒ ԴՐԱՆԸ ԱՅՁԵՒԻ ՄԱՐՄԱՐԻՈՆԵՆՅ ՃԵՄԵԼԻՔԸ

ՆՈՒԱՐԴ . ԿԱՐԴՈՍ . ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

ՆՈՒԱՐԴ

Արդեակ իմ, գխտե՞ս միթէ,
Ո՛րպիսի ուրախու թեամբ
Իմին սիրտըս լըցուած է,
Ի՛նչ աստիճանն զրնձու թեամբ .
Ձի կը տեսնեմք քեզ այսօր
Ձըրահախառ գեղանի
Իբրեւ արի բաջ զինւոր,
Ո՛ր զաւակդ Հայաստանի :

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Ո՛ր իմ հարազատ
Քաղցրիկ սիրելի,
Նոր զուարթու թեամբ
Դէմքըդ կը փայլի . . .
Քոյրըդ հանապազ
Երկնից կ'աղաչէ,
Որ գու միշտ ազատ
Ըլաս վրտանդէ :

ԿԱՐԴՈՍ

Մայր իմ . . . քոյր իմ նազելի . . .
Վըտահ եմ բողոքովին,
Որ շուտով պիտի փախի

Մերին գուռոզ թշնամին :
 Հաստաբազկին քաջ Հայկայ
 Հոգին ներսըս կը վառի ,
 Երակներուս մէջ կ'եռայ
 Արիւնն ու կը բորբոքի :
 Արդ՝ գիտցած ըլլաս , մայր իս
 Երբէք չիպիտի վախնամ .
 Քաջու թեամբ պիտի կռուիմ ,
 Եւ յաղթող պիտի ըլլամ :

(Թուրք հանելուկ)

Այս շողշողուն երկաթը
 Գետինը պիտի փռէ :
 Մեր թշնամեաց շատերը :
 Ա՛լ որդիդ զինուոր մըն է ,
 Գիտցիր , մայր իմ սիրելի :
 Ասկից վերջը անդադար
 Պիտի երթամ ես մարտի
 Հայրենեացս սիրոյն համար :

ՆՈՒԱՐԴ

(Ճակատը համբուրելուկ)

Կանգոս որդեակ իմ ,
 Ի՞նչ նուէր մի՞թէ
 Նուարդ քու մայրըդ
 Երկնից ընծայէ .
 Զի պարգեւեցաւ
 Զաւակ մը ինձի ,
 Որ միշտ Հայրենեաց
 Սիրովն կը վառի : (Արայ կը հարէ)

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Բ .

ԱՌՋԻՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐԱՅ

Ա Ր Ա Յ

Ի՛նչ սիրով ես քեզի
 Կը տեսնեմ, ո՛ր Նուարդ,
 Իմ սիրտըս կը բերկրի
 Դեմքովըդ քու զուարթ :

ՆՈՒԱՐԴ

Նոյն սիրով քեզ, իշխան,
 Նուարդըդ կը տեսնե .
 Սիրելի իւր փեսայն
 Ցնծու թեամբ կ'ողջունե :

ԿԱՐԴՈՍ

Ո՛ր հայր իմ սիրելի,
 Կարդոսըդ տես հիմայ .
 Որ զինուոր մ' ըլլայով
 Ցնծու թեամբ կը խայտայ :

Ա Ր Ա Յ

Ուրախ եմ, խիտ ուրախ,
 Ո՛րդեակ իմ փարելի,
 Որ սիրտըդ հայրենեաց
 Սիրովը կը վառի :

Հ Ա Յ Կ Ա Ն Ո Յ Շ

Բացատրել այն սերը՝
 Իմ սիրտըս չի կրնար,
 Զոր ունի քոյդ վերայ,
 Ո՛ր քաղցրիկ հայր իմ հայր :
 Զերմ սրտիւ կը խնդրե
 Ազգիկըդ երկինքէն,

Որ դարձեալ մեր քովը
Ողջ դառնաս դու մարտէն :

ԱՐԱՅ

Երբ քեզ հոս կը տեսնեմ,
Հայկանոյշ, դիտես մի,
Ո՛րպիսի ցնծու թեամբ
Իմ սիրտըս կը լեցուի :

(ԱՌԷՆՈՆ ՎՐԱՅ ԳԻՐՈՒՄԻՆԻՆ ԵՐ ԻՐ ԿԱԿԷ)

(ՄԷԻ ԻՊՇ) Ո՛հ, արդեօք պիտի չ՛ըլլամ
Աչուքներդս արժանի
Չեղ տեսնելու վերստին . . .
Հոս հոգիս կը խռովի . . .

ԲՈԼՈՐԸ

Այսպէս քաղցր սիրով կապուած
Աշխարհիս մէջ թող մեք ապրինք .
Բոցով սիրոյն մեր Հայրենեաց
Ուրախ սրտով յաւէտ վառուինք :
Թող նոր սրտով,
Թող նոր սիրով,
Մեր Հայրենեաց համար զոհուինք :

ԱՐԱՅ

(ՄԷԻ ԲՈՒՐԸ ՅԵՆԸ՝ ՆՈՒԱՐԴԻ ԴԱՌՆԱԿՈՎ)
Ես քեզ սրտանց կը սիրեմ,
Թող քու սիրտըդ վտասնի .
Սիրոյդ համար կը զոհեմ
Ամեն բան, ո՛ սիրելի :
Իմ արիւնքս պատրաստ է
Քեզի համար թափուելու :
Արդ՝ Շամիրամ կարող է
Երբէք ինէ սիրուելու :

ՆՈՒԱՐԴ

Այո՛, կը ճանչնամ,

Իշխան, քու սիրտդ . . .
Այո, միշտ կ'ըզգամ
Քու առ իս սէրդ :

(Կարճու կը ճանկ անձայարանօք)

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Գ .

ԱՌՁԻՆՆԵՐԸ ԵՒ ԿԱՒԾՈՍ

ԿԱՒԾՈՍ

Հըրամայեցէք, իշխան :

ԱՐԱՅ

Թող բանակը պատրաստուի :

(Կարճու կը կեռանայ)

Ալ բաժանման կէտն հասաւ ,

Սիրտը սաստիկ կը տրտիէ . . .

Ա՛հ, անջատման բաժակը

Այո, իրօք դառն է :

Արդ՝ Նուարդ իմ, մօտեցիր .

Վերջին համբոյրս ընդունէ . . .

Հայկանոյշ իմ սիրալիր . . .

Անունըդ սրճափ քաղցր է . . .

Ո՛հ, սիրտը կը ծանրանայ ,

Եւ հոգիս կը խրոմի . . .

(Թմբուկի յայնէր կը լսուի)

Այս ի՛նչ դառն խորհուրդ է ,

Որ մտքիս մէջ կը ծագի . . .

Կարծես, վերջին անգամն է՝

Որ ես ձեզի կը տեսնեմ . . .

Մէջ մ'ալ ձեր գէմքը արդեօք

Ո՛հ, ջնպիտի վայելեմ . . .

Յառաջ եկուր, Հայկանոյշ ,

Ո՛ սիրտիս իմ սրտիս .

Եւ դու, Նուարդ իմ անոյշ,
 Ե՛կ, մօտեցիր դու առ իս...
 Անբաւ զօրութիւնն Երկնից
 Չերին վըրայ միշտ հսկէ,
 Եւ ՚ի բողոք վըտանգից
 Ըզձեղ յաւէտ պահպանէ :

(Կարճոս կը հանէ քանի ճշ պաշտօնա-
 կալներով և ընկնապահ զօրեւրով)

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Դ .

ԱՌՋԻՆՆԵՐԸ . ԿԱԴՄՈՍ . ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼԻ ԵՒ ԹԻԿՆԱՊԱՀԻ

Կ Ա Դ Մ Ո Ս

Բողոք բանակը
 Տէ՛ր իմ, պատրաստ է .
 Չեր հըրամանին
 Միայն կ'սպասէ :

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼԻ ԵՒ ԹԻԿՆԱՊԱՀԻ

Մեր նախահարց վե՛հ հոգիով
 Պիտի կռուինք արիաբար .
 Եւ քեզ՝ իշխան, բողոք սրտով
 Կը հետեւինք խոնարհաբար :

Ա Ր Ա Յ

Թող մեր վըրայ ալ փայլի
 Չքնաղ հոգին քաջ Հայկայ,
 Որուն պիտի հետեւի
 Անշուշտ նաև այս Արայ :
 Արամայ կտրիճ սիրտը
 Ըլլայ մեզի օրինակ .
 Ջի անոր հետեւողը
 Միշտ կը կանգնէ յաղթանակ :

Արայ պիտի ըլլայ մի

Այն վատ իշխանը միթէ՛

Որ երբ թշնամին հասնի ,

Իր սիրտը երկիւղ պատէ :

Քան որդիք իմ սիրելի ,

Չ'ըլլայ որ դուք վհատիք .

Զի յաղթուածիւն գովելի

Անշուշտ պիտի վաստակիք ,

Եւ փայլիք փառօք շքեղ :

Այն մեղ կը պաշտպանէ

Երկնից զօրութիւնն ահեղ .

Զի իրաւունքը մերն է

(Ար-ընեւը երկէ՛ս Վերընեւը)

Ե՛րկինք , քեզի կը յանձնեմ

Զիս և բոլոր բանակրս .

Ե՛րկինք , քեզի կը յանձնեմ

Սիրելի ընտանիքրս

Երթանք , երթանք ,

Ո՛քաջազուներ ,

Քանամարտիկ

Իմ Հայկազուներ :

Թ ըշնամիին

Պարտիմք յաղթել ,

Արեամք նորին

Դաշտը ներկել :

Կըտրիճ սրբատով

Պատերազմի՛նք .

Չըքնաղ փառօք

Մէք պրտակուհիներ :

Երթանք , երթանք ,

Ո՛քաջազուներ ,

Քանամարտիկ

Իմ Հայկազուներ :

ԿԱՐԴՈՍ . ԿԱԴՄՈՍ . ՊԱՇՏՈՆԱԿԱԼԻ ԵՒ ԹԻԿՆԱՊԱՏԻ

Գողոզ թըշնամին
 Երթանք կործանե՛նք .
 Չըքնաղ յաղթու թեան
 Մըրցանակ առնե՛նք :
 Հայրենեաց սիրոյն
 Զահր թող վառի
 Մեր սըրտերուն մէջ,
 Երբէք չմարի :
 Հայրենեաց վառքը
 Յաւէտ շողշողայ ,
 Եւ ամենեւին
 Չինսեմանայ :
 Գողոզ թըշնամին
 Երթանք կործանե՛նք .
 Չըքնաղ յաղթու թեան
 Մըրցանակ առնե՛նք :
 Երթանք :

ԱՐԱՅ

Արեք . . .
Յառաջ :

(Պաշտօնակաշնէրը եւ Բիհնայան ղօրե՛րը
 կ'երթան Թեաքանին աջ կողմէն)

Դու՛ Կա՛ղմոս իմ սիրելի ,
 Աջ թեւը կառախարէ՛ .
 Եւ դու՛ Կա՛րդոս իմ որդի ,
 Միշտ իմ հեարս գանուէ՛ :
 Ես մեր բոլոր բանակին
 Առջեւէն պիտի բախմ .
 Որ մեր գողոզ թշնամին
 Կայծակի պէս կործանեմ :
 Կա՛ղմոս , Կա՛րդոս ,

Կըտարիձ եղևիք .

Թըշնամիէն

Չիղարհուրիք :

Արիք

(Կարդոս և Կարճոս կ'սկսին հեռանալ)

(Աչք-ընեւը իւր Գարճոնէ ամո-սնոյն և աղջկանը .

որոնք այս Ռջոյիս երեւնին ծածկած կ'արգաստուեն)

(Մէկ կողմ) Չգացմանըս պարտիմ յաղթել . . .

Ո՛ր հուարդ իմ , ողջամբ մընա՛ .

Ողջամբ մընա՛ , Հայկանոյշ իմ . . .

Եկաւ հասաւ այն ժամն ահա . . .

Ալ ես ձե՛նէ կը բաժնուիմ : (Կ'երևայ)

ՆՈՒԱՐԳ

Ե՛րթ բարեաւ , ո՛ր դիւցաղն ,

Ե՛րթ բարեաւ

ԱՐԱՅ

(Դո՛ւրսէն)

Արիացէք , ո՛ր քաջազուէք Հայաստանի . . .

Յանաջապահք , արիք , յառանջ . . .

Պաշտօնակալք , խուճբերուն ձախ կողմը . . .

Ի զէ՛նս . . .

Արիք , յառանջ . . . շուտ արշա՛ւ . . .

ԿԱԴՄՈՍ

(Դո՛ւրսէն)

Արիք , յառանջ . . . շուտ արշա՛ւ . . .

ԿԱՐԴՈՍ

(Դո՛ւրսէն)

Արիք , յառանջ . . . շուտ արշա՛ւ . . .

(Հայկանոյշ արտ-ը նայո-ածտով իւր գլը-իւր
իւր ծո-կ Տօրը կո-րծիէն վըայ)

ՎԵՐՉ ԱՌԱՋԻՆ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅՆ

ԱՐԱՐԱՆԻ ԵՐԿՐՈՐԳ

ՏԵՍԱՐԱՆ Ա.

ՀԱՐԻՐԱՐՍԵՑ ԲԱՆԱԿՍԵՆՅԱՆ ԵՒ ԲԲ ՊԱՆԸ

(Գիշեր ժամանակ և անդամաճ)

ԵՐԿՐՈՒ ՊԱՀԱՊԱՆՔ

Ա. ՊԱՀԱՊԱՆ

Զօրու թիւնք երկնից անբաւ
Բարկացած են կարծես թէ :

Բ. ՊԱՀԱՊԱՆ

Գիտե՞ս մի, ի՞նչ պատճառաւ
Շամկրամ դաշտն եկած է :

Ա. ՊԱՀԱՊԱՆ

Իշտողաց կամքը գիտնալ
Մեզ համար անհրնար է :

Բ. ՊԱՀԱՊԱՆ

Բայց կարծիք մը ունենալ
Ամենուէն ալ ներեալ է :

(Պաշտօնակալ Տէ կոմիտայ)

ՏԵՍԱՐԱՆ Բ.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼ ԵՒ ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼ

Պահապանք :

ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐ

Պատրաստ :

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼ

Կը յուսամ, որ ձեր պարտքը
Կը կատարէք անթերի .
Մեր թշնամոյն բանակը՝
Գիտէք, հեռու չէ մեզի : (Կ'երթայ)

Ա . ՊԱՀԱՊԱՆ

Մեր թշնամոյն բանակին
Մէք այսչափ մօտ , և ինչո՞ւ :

Բ . ՊԱՀԱՊԱՆ

Կարող ըլլանք որպէս զի
Շուտով վերան երթալու :
(Թմբոկի յայն և լուրի , Տիւրքերու և պարզի)

ՊԱՀԱՊԱՆՆԵՐ

Արդէն գիշերն անցեր է .
Արշալոյսը կը ծագի .
Նոր առաւօտ կ'աւետէ
Թմբուկին ձայնը՝ մեզի :

ՇԱՄԻՐԱՄ

(Վրանին Տեղին) Վիճակս է , այն ,
Դառնն ցաւալի . . .
Սիրտըս իւր ըղձին
Չի պիտի հասնի :
(Վրանին Դորս կ'ելլէ)

ՏԵՍԱՐԱՆ Գ .

ԱՌՋԻՆՆԵՐԸ ԵՒ ՇԱՄԻՐԱՄ

ՇԱՄԻՐԱՄ

Պահապաններ , հեռացէք ասկից :
(Պահապաններու կ'երթան)

Դառ ըն վշտօք

Անտանելի

Այս գիշերք

Ես անցուցի . . .

Ո՛ տանապանք անկրրելի :

Արդ՝ կը ծագի

Ինձի պսօք

Տըխուք Արսիի :

Սըգալեց օր . . .

Ո՛վ դու Բնու թիւն , ողբա՛ ինձի :

Երբ Աստուածոց

Կամքը չուղեր

Արարածոց

Մատուակել

Երջանկու թեան անոյչ նեկտաւ ,

Ա՛լ մեր ճիգը

Ընդունայն է ,

Ու մեր ջանքը

Փուճը կ'ելէ .

Եւ աւելի կ'ըլլանք թշուառ :

Ա՛հ , բանի որ

Վե՛հ Նինոսայ

Շըքեղ թագը

Ճակտիս վրայ

Կը շողշողայ պայծառ օրէն ,

Արդեօք պիտի

Ես բընաւին

Չի հասնիմ մի

Այն փափաքին՝

Որ է սիրուել վե՛հ իշխանէն :

Այն Արայի

Այո՛ , սէրն է

Որ իմ հոգիս

Միշտ կը տանջէ :
 Ո՞ր երկինք , ալ ինձ ողորմէ :
 Մի՛ , Աստուածներ ,
 Մի՛ զիս տանջէք .
 Ո՞ր աչուքներս ,
 Արտասուեցէք . . .

Գրթու թեան դուռն ինձ դէմ դոյ է :
 Այս ի՞նչ դառն
 Զգացում է՝
 Որ իմ սիրտըս
 Կը տոչորէ . . .

Կը շուարիմ բոլորովին :
 Ես որս՝ դէմ
 Պատերազմի
 Պիտի ելեմ . . .
 Ո՞հ , Արայի . . .

Սրտիս թեւերն կը սարսրոյն :
 Եթէ ինքը
 Նաև ինչայ
 Պատերազմի
 Դաշաին վըրայ ,
 Եւ իւր կենաց մարի արփին ,
 Ան աստեր՝
 Ես Շամիրամ
 Լաւագոյն է
 Որ ալ չ'ըլլամ . . .

Թշուառ չեմ մի բոլորովին :
 Ո՞հ , անիծեալ
 Այն օրն ըլլայ՝
 Երբ Արեւուն
 Լոյսը տեսայ

Առջի անգամ Աշխարհիս մեջ :
 Ո՞վ Արամազդ ,

Գրթա՛ն ինձի ,

Հարժե՛ սիրտը

Վեհն Արայի ,

Որ ինձ անգուժ չ'ըլլայ ցրվերջ :

(Մեհնն հ'երեւոյ)

ՏԵՍԱՐԱՆ Դ.

ՀԱՄԻՐԱՄ ԵՒ ՄԵՆՈՆ

ՄԵՆՈՆ

Իմ թագուհիս :

ՀԱՄԻՐԱՄ

Եկու՛ր , Մեհնն , եկու՛ր խօսե՛ ,

Որ թագուհւոյդ սիրտը հանգչի .

Իմ Արայէս ի՞նչ լուր բերիր . . .

Ինչո՞ւ դեմքդ կը շուարի :

ՄԵՆՈՆ

Արայ բընաւ չիղիջանիր

Չերին ինդրոյն : — Պատերազմի . . .

ՀԱՄԻՐԱՄ

Ո՛հ , բաւական է .

Մի խօսիր . լըսե՛ :

ՄԵՆՈՆ

Իմին թագուհիս

Թո՛ղ չիվըհասի :

ՀԱՄԻՐԱՄ

Երբ իրեն կենաց

Արսին խաւարի :

ՄԵՆՈՆ

Իմ թագուհիս , դեռ յոյս կայ ,

Որ մերին ձեռքը անցնի

Հայկազեանքն վեհ Արայ,
Եւ քու կամայքդ զոհաւի:

ՇԱՄԻՐԱՄ

Արայ անոյշ խօսքերով
Չիկրցի զայն համողել.
Արդ՝ իրեն գեմ զինելով
Ի՞նչ պիտի կրնամ ընել:
Ո՛հ, ինձի խիտ անոյշ է
Սերն Արայի Գեղեցիկ.
Ան իմ սրբախա տիրած է...
Պիտի չ'ըլլամ երջանիկ:
Հընարք մը յայանէ՛ ինձի,
Մե՛նանդ իմ հաւատարիմ:
Ո՛հ, հողիս կը նուաղի...
Ես այս վըշտով կը մեռնիմ:

ՄԵՆՈՆ

Իմ վեհ թագուհիս թող բարեհաճի
Իրեն ծառային մըտիկ ընելու.
Եւ ժամ մը առաջ թող աճապարէ՛
Անոր խորհուրդը ՚ի գործ գընելու:

ՇԱՄԻՐԱՄ

Արդ՝ Մե՛նոն, խօսէ.
Խորհուրդքդ յայանէ՛:

ՄԵՆՈՆ

Իմ վեհախառ թագուհիս
Անդամ մըն ալ թող փորձէ.
Հանդարտ, անոյշ խօսքերով
Թող մէյ մ'ալ առաջարկէ,
Թէ ինքը պիտի հաճի
Չեր կամքը կատարելու.
Ապա թէ ոչ՝ կ'ընարէ՛ մի
Պատե՛րազմ ըսկրսելու:

ՇԱՄԻՐԱՄ

Բայց թէ որ ելլէ
Պատերազմ ընտրէ :

ՄԵՆՈՆ

Ան ատենը իրաւամբ
Կրնաք անոր դէմ ելլալ,
Եւ ահադին զօրութեամբ
Իր զօրութեանն վախճան տալ :

ՇԱՄԻՐԱՄ

Իսկ թէ որ Արայ ալ
Զօրաց հետ գրանուի,
Եւ իրեն արեամբն ալ
Այն դաշտը ներկուի :

ՄԵՆՈՆ

Ղեհափառութիւնդ, ո՛ր Շամիրամէ,
Թող իրեն բողբ զօրաց պատուէր տայ,
Որ ամեն մեկը իւր ճիգը թափէ
Ողջ առողջ բռնել Հայկազեանն Արայ :

ՇԱՄԻՐԱՄ

Ա՛հ, մի յամեր բընաւին,
Մե՛նտնդ իմ, աճապարէ՛ .
Գընա՛, բողբ բանակին
Այս պատուէրը հաղորդէ՛ :
Անկից վերջը՝ Արային
Դեսպան մը խըրկէ շուտով,
Որ փորձ մ'ալ ընէ վերջին
Բողբ ճիգը թափելով :
Այն, գու լաւ կը ճանչնաս
Քոյդ վեհափառ թագուհի,
Արդ՝ Մե՛նտն, գիտցած ըլլաս,
Անխորձ չիթողուր քեզի :

ՄԵՆՈՆ

Երբ թագուհիս գոհ տեսնամ,

Իմ վարձքըս առած կ'ըլլամ :

ՇԱՄԻՐԱՄ

Գընա՛, Մե՛նան իմ, գընա՛ .

Այս ամեն բանն 'ի գործ դիր :

(Մե՛նան կ'երբայ)

Ո՛հ, Արայ

Սիրաժառ սիրար

Կրնայ միշտ զոհել

Ըզգացու մեները ,

Անոնց չիլքսել :

Սիրարս վառեալ է

Սիրովն Արայի ,

Չըքնաղ դիւցազնոյն

Եղած է գերի :

Ան զիս կը մերժէ ,

Չիլքսեր ձայնիս .

Որ սրտուոյս դէմ է ,

Բայց չիտոցեր զիս

(Հեռուէն ըմբռնի յայնքը կը լսուին)

Արդեօք Արայ կը յարձակի

(Կոգան Մե՛նան և Շամիրանայ կա-

-սարիճ ջորայեաներէն Ռիլ)

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Ե .

ՇԱՄԻՐԱՄ . ՄԵՆԱՆ . ՉՕՐԱՊԵՏ

ՄԵՆԱՆ

Արդէն Արայ ջորքերուն

Գըլուխն անցած կ'արշաւէ .

Պէտք է գիտնալ , թա՛ղուհի ,

Որ մենէ շատ հեռու չ'է :

ՇԱՄԻՐԱՄ

Կը նուաղիմ . . Մե՛նան , Մե՛նան .

Սիրարս սաստիկ կը ճմլուի
 Այն վեհ փառաւոր
 Դիւցազն Արայի՝
 Որդեակք, չ'ըլլայ որ,
 Արիւնը թափուի :

ՄԵՆՈՆ ԵՒ ԶՕՐԱՊԵՏ

Մեր վեհ թագուհւոյն
 Հրամանները
 Կատարելն իսկոյն
 Է մերին սլարարը :
 Թող իրեն համար
 Մեր կեանքը զոհուի,
 Եւ մինչեւ անդամ
 Արիւննիս թափուի :

ՄԵՆՈՆ

Մի վրդովիք, վեհ Շամիրամ :

ՇԱՄԻՐԱՄ

Չէ՛, Մե՛նուն, չէ՛, չխլրդովիք
 Քու թագուհիդ յանկարծակի .
 Բայց քեզ կ'ըսեմ, մի սկսիք
 Այդպէս շուտով պատերազմի :

ՄԵՆՈՆ

Հապան . . .

ՇԱՄԻՐԱՄ

Ո՛հ, չեմ գիտեր
 Թէ ի՛նչ ըսեմ . . .
 Կը նուազիմ . . .
 Արդ՝ ի՛նչ ընեմ . . .

Օգնէ՛ ինձի, Մե՛նուն, օգնէ՛ . . .

(Մե՛նուն Է զօրապետը կը բռնեն Շամիրամայ Բազը-կներէն)

Ա՛հ, գիտնայիք, թէ սիրարս
 Ի՛նչ ցաւոց մէջ է հիմա . . .

Շուտ պիտի մարի կեանքը ,
Եթէ մերժէ զիս Արայ . . .

ՄԵՆՈՆ

(Մէկ հոգ) Ահա սիրոյ հետեւանքը . . .

“ Սիրով գահեր կը հաստատուին ,

“ Սիրով գահեր կը կործանին ” :

Ահա՛ տեսէք , Շամիրամ ալ

Փաստ մը կ'ըլլայ հոս այս խօսքին :

(Շամիրամայ) Ալ չիկենանք բընաւին ,

Աճապարե՛նք , թանգուհի .

Գիտէ՞ք , որ մեր թշնամին

Քիչ ատենէն կը հասնի :

(Պաշտօնակալ Տը կոգայ քանի Տը զինորնէրով)

ՏԵՍԱՐԱՆ Զ.

ԱՌՋԻՆՆԵՐԸ . ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼ ԵՒ ՋԻՆՒՈՐՆԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼ

Բոլոր զօրքը կ'ապասէ

Պատերազմի նըշանին :

ՄԵՆՈՆ

Թանգուհիդ , հրրամայէ ,

Երթանք , յաղթե՛նք թշնամին :

ՇԱՄԻՐԱՄ

(Մէկ հոգ) Յաղթե՛մ զգացմանս :

ՇԱՄԻՐԱՄ ԵՒ ԱՄԵՆՔԸ

Ահեղ զօրութեամբ

Երթանք մարտընչի՛նք ,

Որ մեծ յաղթութեան

Պըսակ վաստրկինք :

Հայրենեաց վառքը

Միշտ պայծառ փայլի
Զերթ լուսապայծառ

Արեգ գեղանի =

Հայրենեաց գահը (կոթիկ)

Հաստատուն մլնայ,

Երբէք կործանման

Նըշաւակ չ'ըլայ :

Ահեղ զօրութեամբ

Երթանք մարտընչի'նք,

Որմեծ յաղթութեան

Պրտակ վաստակի'նք =

ՀԱՄԻՐԱՄ

(Կոթիկ)

Բաց վեհ փառաւոր

Դիւցադն Արայի'

Որդեակք, չ'ըլայ որ,

Արիւնք թափուի :

Զանք ըրէք, զանի

Ողջ առողջ բռնել,

Ու իբրեւ գերի

Վըրանքս բերել :

ԲՈԼՈՐ ՄԻՒՍՆԵՐԸ

Բողոր սրառիկիս

Մէք միշտ կը բաղձանք,

Որ մեր թագուհւոյն

Հընազանդ ըլլանք :

Երթանք =

ՀԱՄԻՐԱՄ

Արիք = (Կ'երթան)

ՎԵՐՁ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅՆ

ԱՐԱՐՈՒՆԾԻ ԵՐՐՈՐԳ

ՏԵՍԱԲԱՆ Ա.

ԱՐԱՅԻ ՊԱՆՏԻՆ ՄԵՊ ՍԵՆԵԱԿԸ

ՊԵՏՐՈՍ ԵՎ ՊՈԼՍՏՈՍ

ՍԵՆԵԱԿԸ (ՍԵՆԵԱԿԸ)

ՆՈՒԱՐԴ

(Գիշերային ճերմակ Լագոսսոսով, ասնի Տը վայրիեան անշարժ՝
այլ-ընտրը Գեպի՞նը անիեւէն վերջը)
Ո՛ւր, ո՛վ Երկինք, ո՛ւր միթէ
Երջանկու թիւն ճշմարիտ . . .

ՊԱՀԱՊԱՆ Ք

(Դո՛ւրսէն) Քանի՞ քանի դիւցազունք
Արիու թեամբ կնքեցին
Իրենց կենաց ընթացքը,
Եւ Աշխարհըս թողուցին =
Ողբա՛յ յաւէտ, ո՛ Աշխարհ,
Քու կորուսած զաւկուկքդ = (ՍԵՆԵԱԿԸ)

ՆՈՒԱՐԴ

Եւ ես միթէ
Ողբամ պիտի
Չիմքս իշխան
Աւարինի . . .

ՊԱՀԱՊԱՆ Ք

(Դո՛ւրսէն) Ոմանք սիրոյն Հայրենեաց
Ինքնայօժար զոհուեցան .
Ոմանք սիրով պերճ փառաց
Խոր դամբանի մէջ մտան =
Ողբա՛յ յաւէտ, ո՛ Աշխարհ,
Քու կորուսած զաւկուկքդ = (ՍԵՆԵԱԿԸ)

ՆՈՒԱՐԴ

Ո՛հ, միթէ և
Իմքս Արայ
Անոնց մէկը
Պիտի ըլլայ . . .

ՊԱՀԱՊԱՆՔ

(Դ՞ո՞րսէն) Այն վեհանձրն հողիններն
Ո՛ւր են հիմա : - Ո՛հ, չիկան . . .
Այն քաջ և արի սրտերն
Կորուեցան յաւիտեանն . . .
Ողբն յաւէտ, ո՛ր Աշխարհ,
Քու կորուսած զաւկունքրդ :

ՆՈՒԱՐԴ

Ո՛հ, կը խնդրեմ,
Ե՛րկինք, քենէ,
Զայն քու բազկիդ
Տակ պաշտպանէ՛ . . .

ՊԱՀԱՊԱՆՔ

(Դ՞ո՞րսէն) Ո՛ւր է, ո՛ւր այն արին շայկ՝
Բէլայ վախճան տուողը .
Ո՛ւր իր սրգին Արմենակ .
Ո՛ւր : - Թողուցին Աշխարհը . . .
Ողբն յաւէտ, Հայաստան,
Քու կորուսած զաւկունքրդ :

ՆՈՒԱՐԴ

Վայ իրաւամբ
ԱԼ ինձ կ'ըլլայ,
Երբ իմ սիրոյս
Նոյնը ըլլայ . . .

ՊԱՀԱՊԱՆՔ

(Դ՞ո՞րսէն) Ահա՛ Աշխարհիս համբուն

Սովորական ընթացքը .

Ահա՛ այս է Բարձրելոյն

Անդամնալի վրձիւք :

Ողբն յաւէտ թող Աշխարհ

Իր կորուսած զաւկուկք :

ՆՈՒԱՐԴ

Ողորմէ՛ ինձ ,

Ե՛րկինք գրթած ,

Քեզ կ'աղաչեմ

Բաղկատարած . . .

ՊԱՀԱՊԱՆՔ

(Դո՛ւրսէն) Խոժոռաղէմ Մահ զաժան

Ամեն օր մեզ կը հսկէ ,

Եւ կանուխ կամ անաղան

Մերին շունչը կ'սպառէ :

Երանի՛ , որք կամալին

Վասն Հայրենեաց կը զոհուին :

ՆՈՒԱՐԴ

Վեանք մարդկային

Շուտ կը թռչի ,

Երազի պէս

Կը կորրնչի :

Երջանկու թիւն

Բընաւ չ'ունինք

Այս կենաց մէջ . . .

Ո՛հ , կը խաբուինք :

Ո՛չ իշխողներն

Հոս կը դանեն ,

Ո՛չ հրապատակք

Կը վայելեն

Այնպէս օր մը

Որ ընծայէ

Հանգստու թիւն .

Որն որ քաղցր է :

Ինչ ահարկու երազներով

Վերջին գիշերս իմ անցուցի . . .

Այն, կ'ըզգամ, սիրտըս շուտով

Նոր վըշտով մը պիտի խոցուի :

Ահ ու սարսափի գիտ կը պատէ ,

Բոլոր արիւնս իմ կը սառի ,

Սիրտըս սաստիկ կը տրտախէ . . .

Ո՛հ , ինչ երազ սարսափելի . . .

Գիշերադէմ ճիւղաներ

Բըռնու թեամբ կը քաշէին

Հայաստանի իշխանք ,

Դէպ 'ի անդունդ կ'իջնային :

Արտասուալից աչքերով

Դէպ 'ի ինձի կը նայէր .

Չեռքերն առ իս ուղղելով՝

“ Օգնու թիւն ” կ'աղաղակէր . . .

Ո՛հ , կը սարսռիմ . . .

(Նոտարտ ամուսնի ճը վրայ կ'իջնայ աչու-ընկերը վայրենաբար գետինը ամիսձ , ճաղերը յըրո՛ւսձ . ուսայս ՌՉՅԻՆ՝ Հայկանոյշ ներս կը ճարնէ)

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Բ .

Ն Ո Ւ Ա Ր Դ Ե Ի Հ Ա Յ Կ Ա Ն Ո Յ Շ

Հ Ա Յ Կ Ա Ն Ո Յ Շ

Մայր իմ . . . ո՛ մայր իմ սիրելի ,

Ինչո՞ւ դէմքըդ շուտաւա՞ծ է . . .

Գիտե՞մ , հոգիդ կը խըռովի .

Արդ՝ քու վիշտըդ ինձի յայտնէ :

Քաղցրիկ հօրակէս ինչ լուր առիր .
 Մայր իմ, ըսէ՛, որ հանդարտիմ .
 Յաջող լուր մը ընդունեցիր
 իմ եղբորակէս . . . խօսէ՛, մայր իմ . . .
 Մի՛, ս՛ քաղցրիկ մայր իմ, ս՛հ, մի՛
 Այդպէս թաղուիր վըշտաց ծոցը . . .
 Վայ եղկելոյս, չանսար ինձի . . .
 Քար են դարձեր աչուքները :
 Ա՛հ, գոնէ զիս խրղձա՛, մայր իմ,
 Աղջիկդ է, որ քեզ կ'աղերսէ .
 Ա՛հ կը մեռնիմ, մայր իմ սիրուն,
 Կ'աղաչեմ, ինձ պատասխանէ՛ . . .
 Ա՛յ զիս, մայր իմ . . .
 Ա՛յ զիս, մայր իմ,
 Պիտի ալ եւս մըխիթարէ : (Երեսնամեակ)

(Գլխիկը ծօրը ծնկանը վրայ Կնիկը կ'արտասուէ)

ՆՈՒԱՐԴ

(Առանց նկատելու զհայիտնայը՝ որպիսի վրայ
 ելնելով, և աչուքները երկինք փնկելով)

Չէ՛ . . . չէ՛ . . .

Արայ . . . իմա Արայ . . .

Զիս հոս մինակ մի ձրգեր . . .

Վայ թշուառիս . . .

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Բարեհաճէ՛,

Ո՛ մեծ Աստուած,

Աղատելու

Զմեզ ՚ի վըշտաց . . .

Աճաղարէ՛,

Մի՛ ուշանար .

Մըխիթարէ՛

Քաղցրիկ իմ մայր . . .

(Կոտայրի Կառնալը)

Մայր իմ, մէյ մը դարձուր առ իս

Աչու ընկերդ, տե՛ս վիճակդ :

Մէկ ժողովարդ, մայր իմ, բաւ է

Մըխիթարեւ իմին սիրարս

Մի կարծրանար ինձ դէմ, մայր իմ . .

Տարածամ Մահն ինձ կ'երեւնայ . . .

Օգնէ՛ ինձի, մայր իմ, օգնէ՛ . . .

Ո՛հ, դեռ անշարժ ան կը կենայ

(Կիցնայ ծնկան վրայ և կը պըլը-ի Տօրը ծնկո-լնէ-րո-ն)

ՆՈՒԱՐԴ

(Սարսուելը) Ո՛ւր եմ

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

(Ոտի ելելը) Հո՛ս, մայր իմ . . .

(Կոտայրի Կառնալը) Հայկանայչիդ բով . . .

ՆՈՒԱՐԴ

(Ալ-ընկերը ըրա Կիս պարսիքելը)

Ո՛ւր էի . . . ի՛նչ եղայ . . .

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Փա՛նք երկնից . . .

ՆՈՒԱՐԴ

Ինչո՛ւ, Հայկանայչ, դէմքրդ

Ինչո՛ւ դեղնած կ'երեւնայ . . .

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Ո՛վ չէր գեղներ, ո՛ մայր իմ . . .

Ո՛վ կրնար չիտարաւիիլ . . .

ՆՈՒԱՐԴ

Ա՛հ, վայ ալ ինձի՞ւրս . . .

Զի իմ Արաս կորուսի . . .

Հայկանայչ իմ, բու հայրրդ

Ա՛լ չիդառնար, չ'է՛, մեղի . . .

Հ Ա Յ Կ Ա Ն Ո Յ Շ

Քաղցրիկ մայր իմ, հեռացուր
Քենէ խորհուրդներ տրխաւր:

Ն Ո Ւ Ա Ր Դ

Այն, տեսայ ես զինքը,
Դէպ ՚ի երկինք կը թռչէր . . .
Ո՛հ, ի՛նչ լոյս անսխառնի
Որ զայն ինէ կը ծածկէր . . .
Լուսապայծառ էակներ
Զինքը առած գիրկերնին՝
Արագ արագ ընթացքով
Յերկինքս կը չուէին . . .
“ Զիս ալ հետըդ, իմրս Արայ ”
Արտասուելով կ'աղերսէի . . .
“ Զիս ալ հետըդ, ո՛հ, զիս ալ տանր ”
Անըխիթար կը գոչէի . . .
Բայց ան միայն լսի նայուածք մը
Նետեց առ իս, անհետացաւ . . .
Ո՛հ, այն կէտին արեան գետ մը
Իմ խեղճ սրտիս մէջէն անցաւ . . .

Արդ՝ Հայկանոյշ,
Կրնամ յուսալ,
Հայրըդ տեսնել
Մեր քով դարձեալ:

Հ Ա Յ Կ Ա Ն Ո Յ Շ

Մայր իմ, մայր իմ, շատ անգամ
Սրտին դառն խորհուրդը
Կը խանդարէ մեր մտքին
Երեւակացու թիւնը . . .

Անանկ չէ՞ մի . . .

Հ Ա Յ Կ Ա Ն Ո Յ Շ Ե Ի Ն Ո Ւ Ա Ր Դ

Լաւագոյն է մեզ համար

Յանձնել Երկնից մեր անձը ,
 Եւ աղօթիւք անդադար
 Խնդրել առ մեզ իւր սէրը :
 Մեր բոլոր էութիւնը
 Միայն Երկնից ձեռքըն է .
 Ընդունայն է մեր ճիգը ,
 Ի՛նչ որ հաճի , զայն կ'ընէ . . .

(Հարի-բարեք ՏԸ ԿԸ Տրնէ)

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Ք .

ԱՌԶԻՆՆ ԵՐԸ ԵՒ ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ

ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ

Ներեցէք , իշխանուհի . . .

ՆՈՒԱՐԴ

Ի՛նչ լուր բանակէն . . .

ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ

Ճշմարիտը պարտիմ խօսիլ . . .

Շամիրամայ բանակը

Ըզմեզ արդէն յաղթած է . . .

Շատ Հայկազանց դիակը

Արիւնաներկ փռուած է . . .

ՆՌԻԱՐԴ

Երկի՛նք . . . աւանդ . . .

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Ո՛հ , մայր իմ . . .

ՆՈՒԱՐԴ

Հայկազունդ , դիտե՛ս միթէ . . .

Կ'աղաչեմ , ինձ իմացուր ,

Թէ իմ որդեակըս ո՛ւր է . . .

Իսկ ձեր իշխանէն ի՛նչ լուր . . .

ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ

Չ'եմ գիտեր . . . իշխանուհի . . .

ՆՈՒԱՐԴ

Ո՛հ, դաւակա . . . ամուսինս . . .

Աճապարե՛նք . . .

Դաշար երթա՛նք . . .

(Արքայստե՛ղծ՝ իւր ծածկէ Դէճը Ի-ր Յեռացը ՌԷԸ)

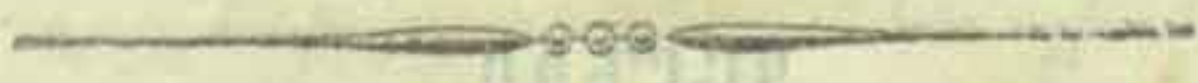
ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Ա՛յս է միթէ անաբինի . . .

Սրտից վերջին բաժինը . . .

(Կ'իշուց Տօրը Ի-ր ըծիին վրայ)

ՎԵՐՁ ԵՐՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾՈՅՆ

ԱՐԱՅԻՆ ԵՎ ՉՈՐՐՈՐԴ

ՏԵՍԱՐԱՆ Ա.

ՊԱՏԵՐԱԶԱՐԻ ԴԱՇՏԸ. ԱՄԵՆ ԿՈՂՄ ԱՐԻՆՆԱՆԵՐԿ ԴԻԱԿՆԵՐ. ՕԴԸ ՍԱՍԻԿ
ԱՄՊՈՏ. ԲՈՒՈՐ ԿՈՂՄԸ ԽՈՐ ԻՇԻԱՐ ՊԱՏԱԾ.

ԱՐԱՅ ԵՒ ԿԱՐԴՈՍ

ԿԱՐԴՈՍ

(Ճնկան զլայ, և իւր հայրը գիւղը առաւծ)

Հայր իմ . . .

ԱՐԱՅ

(Ցնցուելով) Ո՛ւր եմ . . .

ԿԱՐԴՈՍ

Իմ գրկիս մէջ, քաղցրիկ հայր իմ . . .

Քու կարդոսիդ բազկայր մէջ . . .

ԱՐԱՅ

Ո՛հ, սրդեակ իմ սիրելի . . .

Միայն դու մնացած ես ինձի օգնելու . . .

Ո՛ւր են իմ հաւատարիմներս . . .

Ո՛ւր են իմ քաջ զինուորներս . . .

ԿԱՐԴՈՍ

Միայն՝ անոնց արիւնաներկ

Դիակները կը տեսնուին,

Հայր իմ . . .

ԱՐԱՅ

Ո՛հ, կարդոս, այդ հայր անուներ

Զիս նոր հոգւով կը լեցրնէ . . .

Բայց հինաւուրց դահիճ Մահը

Ալ իմ կեանքսս պիտի կրտրէ . . .
Օրհնեալ ըլլա՛ս դու , նրդեակ իմ . . .
Աստուած՝ տեսնելով քու հաւատարիմ սիրտդ ,
Զքեզ անթիւ շնորհօք լեցրնէ . . .
Մի ողբար իմ մահս , նրդեակ . . .
Անօգուտ է . . . մի ողբար , մի . . .
Այն արիւնք՝ որ զիս կը դօրացրնէր ,
Եւ հիմա Հայրենեաց համար կը թափուի ,
Նոյն արեամբը լեցուէ . . .
Ո՛րդեակ իմ սիրելի ,
Դու ալ իմ պատուոյս արժանի եղիր . . .
Այս մահը զիս՝ անգաամելի
Ուրախութեամբ կը լեցրնէ . . .
Վեր վերցնուր զիս քիչ մը , նրդեակ իմ . . .
Տեսնե՛մ գոնէ անգամ մըն ալ
Այն երկիրը՝ որ զիս ծնաւ . . .
Այն երկիրը՝ որուն համար
Մահուան ժանեաց կը զոհուիմ . . .
Ո՛ երկիր Հայոց , իշխանդ մի ողբար . . .
Արային համար սուգը մի մաներ . . .
Ունիս անոր տեղ՝ նոյն արեամբ լցուած ,
Նոյն սիրտը կրող արի Կարդոս մը . . .
Կարդոս , նրդեակ իմ , խոստացիր ինձի ,
Քանի որ լսելու կարողութիւնը ունիմ . . .
Թէ քու Հայրենիքըդ պաշտպանես պիտի . . .
Երդում ըրէ , թէ դու
Կեանքեդ աւելի զԱյն պիտի սիրես . . .
Երդում ըրէ , թէ դու
Անբիծ , անարատ զԱյն պիտի պահես . . .
Երդում ըրէ , թէ դու
Անվախ՝ թշնամեաց հետ պիտի կռուիս . . .
Երդում ըրէ , թէ դու
Հայրենեացդ սիրոյն զոհ պիտի ըլլաս . . .

ԿԱՐԴՈՍ

Հայր իմ, հայր իմ սիրելի . . .
 Ձաւակիրդ լաւ կը ճանչնաս . . .
 Այո՛, կ'երգնում պատուոյս վերայ,
 Կ'երգնում Երկնից անուամբը,
 Թէ Հայրենիքս պաշտպանելով՝
 Պիտի վրչեմ վերջին շունչս . . .
 Այո՛, կ'երգնում ես հոս այսօր՝
 Այս սոսկալի վայրկենիս մէջ . . .
 Թէ ամեն բանէն աւելի՝
 Հայրենիքըս պիտի սիրեմ . . .
 Սիրտըս, հոգիս և արիւնըս,
 Միտքըս, ուղեղըս և կամքըս,
 Ամեն բան է Հայրենեացըս . . .
 Քու արեամբըդ պիտի լեցուիմ,
 Քու հոգւովդ պիտի պաշտպանեմ
 Հայրենիքըս թըշնամեաց դէմ . . .

ԱՐԱՅ

Բաւ է, առաքինի որդիս,
 Բաւ է, ո՛ր իմ ուրախութիւնս . . .
 Երանի՛ք եղ, Ե՛րկիր Հայոց,
 Ձի դու ունիս իմ զաւակըս . . .
 Ա՛րդեակ իմ, ինձ մըտիկ ըրէ՛ . . .
 Ձի իմ կեանքըս ալ շատ կարճ է . . .
 Ըսէ՛ հուարդին, թէ ես զինքը
 Մինչեւ ցըմահ սիրեցի . . .
 Ըսէ՛, թէ ես չեմ զղջացած
 Բընաւին այս սիրոյն համար . . .
 Թէ և այս սէրն եղաւ սրտաճառ
 Իմ դերեզման իջնապուս . . .
 Ա՛հ, զաւակըս, զիս վեր վերցնա՛ր . . .
 Հաղիւ շունչս կրնամ առնել . . .

Ո՛հ, կուրան գու . . . չէ, դադրեցու
Արաստուբըդ . . . մի խոցեր զիս . . .

ԿԱՐԴՈՍ

Հոյր իմ . . .

ԱՐԱՅ

Ո՛հ, այդ անոյշ տխուր

Շուտ պիտի կորսունցունեմ . . .

Կը նուազիմ, որդեակ իմ . . .

Հազիւ ըզբեզ կը տեսնեմ . . .

Մահը տիրել ըսկրաւ . . .

Անդդայու թիւն զիս պատեց . . .

Ո՛ւր ես, Կարդոս, համբուրէ՛ զիս . . .

Համբուրէ՛ զիս վերջին անգամ . . .

(Կարդոս ծռելով կը համբուրէ հօրը ճակատը = Այս մէջ
ընդիս կողմէն Նոսրէ, Հայկանոյշ, Պաշտօնակալներ և
ղեկորներ. զինորներուն յետքը մեյնի ջահ)

ՏԵՍԱՐԱՆ Բ.

ԱՐԱՅ . ԿԱՐԴՈՍ . ՆՈՒԱՐԴ . ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ .

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱԼՆԵՐ . ԶԻՆՈՐԵՆԵՐ

ՆՈՒԱՐԴ

(Վաղելով կը գրէ ՂԱՐՄ)

Ո՛ անգու թ Մահ, մի աճապարեր . . .

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

(Վաղելով՝ հօրը առջեւ կ'իջնայ ծնկան վրայ)

Ո՛հ . . . հոյր իմ . . .

ԱՐԱՅ

(Աւելիելը Բանալով)

Ա՛հ, Նուարդ . . .

Ո՛ իմ սիրոյս առարկան . . .

Ուշ հասար . . .
 Բայց նոր հողւով դիւ լեցուցիր . . .
 Զիս վեր վերցուցէք քիչ մը ,
 Ու վերջին խօսքերս լսեցէք . . .
 Չեր վրայ ունեցած սէրըս
 Արդէն յայտնի է ձեզ . . .

(Աւր-ընէրը ըրաւ զիս պարտաւորեցաւ
 և զօրաց զիս-ինչէրը քեանէլով)

Ա՛հ , զանախուներ հայաստանի . . .
 Այսպէս պիտի մեռնէիք . . .
 Եւ ասանկ արիւննաներկ
 Չորս դիւ պիտի դիզուէիք . . .
 Իմ կենացըս կորուստը
 Այնչափ դառնն չէ ինձի . . .
 Որչափ այս զաւկրներուս
 Ողբալի տեսարանը . . .
 Ո՛րդեակ իմ . . . Կանգոս ,
 Թող այս տեսարանը քու սիրտդ շարժէ . . .
 Անոնց արեան վրէժը
 Հայրըդ քեզի կը յանձնէ . . .
 Քու երկիրդ քեռէ կը խնդրէ . . .

(Շահիրամ կը ծանէ . և յանկարծ քեանէլով Արայի վճաիւ
 յեռ-ընէրը երաւ իսպելով Գը-իւրը և ծ-է)

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Վ Ե Ր Զ Ի Ն

Ա Ռ Զ Ի Ն Ն Ե Ր Ը . Շ Ա Մ Ի Ր Ա Մ . Մ Ե Ն Ո Ն Ե Ի Ե Ր Կ Ո Ի
 Գ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Լ Ք Շ Ա Մ Ի Ր Ա Մ Ա Յ

Ա Ր Ա Յ

Ո՛վ երկիրք . . .
 Եկուր , Շահիրամէ . . .
 Տէս քու անարդ կրկնդ արդասիքը ,
 Եւ ձանցիկդ դքեզ . . .

ՇԱՄԻՐԱՄ

Ա՛հ, իշխան, ներէ՛ ինձի,
 Թէ և չ'եմ արժան բընաւ :
 Ո՛ր խորհուրդ սարսափելի,
 Որ իմ մտքիս մէջ ծընաւ . . .
 Յանցանքքս լաւ կը ճանչնամ,
 Չ'եմ մոռնար ամենեւին .
 Վատ սիրտըս եղաւ պատճառ
 Այս սոսկալի վայրկենին . . .
 Աստուածները թող պատժեն
 Ինձի պէս անօրէն մը .
 Յաւխտեան թող անիծեն
 Այսպիսի վատ դազան մը :
 Իսկ դու՝ վեհազունդ արի,
 Լեզուովդ մի խոցեր զիս . . .
 Ո՛ր իշխան առաքինի,
 Ողորմէ՛ իմ խեղճ սրտիս . . .

ԱՐԱՅ

Ո՛ր բարբարոս և անօրէն կին . . .
 Ո՛ր նախատինք դու քու աղգիդ . . .
 Տէ՛ս, ի՛նչ վիճակի մէջ ձգեցիր զիս . . .
 Տէ՛ս անգամ մը սա արեանս կաթիլները,
 Չ'է, չէս զգար դուն . . . չէ՞ս սարսափիր . . .
 Ա՛ռ ուրեմն, և փափաքդ անիծեալ
 Ասոնցմով թող յագենայ . . .
 Տէ՛ս իմ սիրելի ընտանիքս,
 Տէ՛ս անոնց անմխիթարու թիւնը,
 Տէ՛ս անոնց եղկելի աչուրներուն
 Թափած դառըն արցունքները . . .
 Համողուած չէ՞ս, թէ դու միայն
 Պատճառն ես այս տեսարանին . . .
 Արդ՝ քու կեանքդ ալ այսպիսի
 Յաւալի կերպով վերջանայ . . .

Քու սիրելիներդ ալ

Զքեզ այսպէս ողբան . . .

ՇԱՄԻՐԱՄ

Եղնէ ինձ . . .

Ո՛հ, բաւական է,

Ալ մի շանթահար ըներ զիս . . .

Կ'աղաչեմ, վերջին ներմանդ

Զիս արժանի համարէ,

Եւ կենդանի բերնովդ

Ո՛ իշխան, ինձի յայտնէ :

Որով գոնէ վշտացեալ

Սիրտըս քիչ մը սփոփուի .

Որն որ միշտ պիտի ողբայ,

Մինչեւ գերեզման գրուի :

Երկնից Աստուածներն անգամ

Կը ներեն յօժարու թեամբ,

Երբ մեր յանցանացն համար՝

Ներումն կը խնդրենք զղջմամբ :

Արդ՝ իշխան, ճնկան վըրայ

Վերջին ներումդ կը խնդրեմ .

Տէս արտասուքս, և գրեմ . . .

Ո՛հ, ներէ՛ ինձ, կ'աղաչեմ . . .

ՄԵՆՈՆ

(Մէի իղձ) Այն աստիճանի

Յասիշտակուած է՝

Որ վեհանձնու թիւեր

Կը կորսընցունէ :

ՆՈՒԱՐԴ

Ո՛ անգութ Շամիրամէ,

Ներումն ի նչպէս կ'սպասես . . .

Տէս մեր դառըն վիճակը,

Որուն պատճառը գու Ես . . .

Հ Ա Յ Կ Ա Ն Ո Յ Շ

Տէս , ո՛ր ճիւղաղ , Մահուան դուռը
 Հասած քաղցրիկ մեր հայրը . . .
 Քու պատճառաւ ըզ մեր պիտի
 Լալով անցնենք մեր կեանքը . . .

Կ Ա Ր Դ Ո Ս

Երբոր այսպէս մեր հօրմէն
 Զրկուելնիս կը տեսնաս ,
 Ի՞նչպէս ներումն դու իրմէն
 Առնել երբէք կը յուսաս . . .

Ա Ր Ա Յ

Գիտցիր նաև , Շանիրամէ ,
 Որ թէ և դու
 Զիս իմ կեանքէս գրկեցիր ,
 Բայց բնաւ զիս չիյաղթեցիր . . .
 Ինչու որ ընտանեացս գրկին մէջ՝
 Եւ ան ալ դիւցաղնական մահուամբ կը մեռնիմ . . .
 Թէ և բոլոր Հայաստան
 Պիտի ողբայ զիս անմխիթար . . .
 Բայց Կարգոս իմ զաւակըս
 Մխիթարէ պիտի զԱյն անշուշտ . . .

Շ Ա Մ Ի Ր Ա Մ

Անիծեալ բլայ այն օրը՝
 Երբոր ծնայ . . .
 Ո՛հ , անօրէն մըն եմ ես . . .

Ա Ր Ա Յ

Ալ հասաւ ժամը . . .
 Ո՛հ , կարողութիւնս կը նուազի . . .
 Ալ կը մարի կենացս ճրագը . . .
 Նո՛ւարդ . . . Հայկանոյշ . . .
 Հայկայ Աստուածը պաշտպանէ՛ ձեզի . . .
 Ո՛հ , մի արտասուէք . . .

Պառկեցուցէք զիս . . .
 Գոցեցէք աշուրներս . . .
 Մահուան սեւ քողը զիս կը ծածկէ . . .
 Սրբեցէք բրախմբներս . . .
 Մի վախնաք . . սիրտ առէք . . .
 Բողոք աշխարհի պատմեցէք իմ վախճանա .
 Ողջամբ մնա՛, սիրելի ընտանիքս . . .
 Ողջամբ մնա՛, սիրելիդ իմ Երկիր Հայոց . . .
 Ողջամբ մնա՛ (Կը Տոնի)

Կ Ա Ր Դ Ո Ս

Հայր իմ

Հայր իմ

(ԲՆԼՐԸ Տէկանց կ'իյնան ծնկան
 վրայ ու երեւնին կը ծածկեն)

Վ Ե Ր Զ

ՆՈՒՆԻՐ ՔԱՅԱԼԵՐԱԿԱՆ

Հետեւեալ նուէրը՝ զորն որ Մասայ՝ Մատային մէջ հրատարակելու պատիւն ունինք, յօրինուած ու խրկուած է առ մեզ այն Ազգասէր Արիտասարդէն՝ որուն սրտէն արդէն դուրս բղխած և աղագրութեամբ 'ի լոյս ընծայուած են ուրիշ հանձարակից գործեր, որոնք ալ նաև յայտնեցին մեր Ազգին ըրած յառաջադիմութիւնը գրականութեան մասին մէջ:

Այս ալ իմ կողմանէս չեմ կրնար անցնիլ՝ առանց յիշելու այն Աշխատասէր Սեղուն՝ որն որ Ազգասիրական ոգւով վառեալ և իր բոլոր զօրութեամբը աշխատելով՝ վերջապէս կարող եղաւ հաստատելու Սիջադիւղի մէջ Հայկական Թատրոն մը. որով իր աղգօգուտ փափաքին հասնելով՝ արժանացաւ նաևս այն փառաւոր կեցի ին՝ որն որ միայն Ազգասէր սրտերէն կը բղխի:

Յաւերթ կեցցի՝ Պեշիքթաշեան,
Եւ իւր ընկերքն հայկացեան:

ՄԻՋԱԳԻՒՂԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏԵՍԱՐԱՆԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐՈՒԱՆ ՎԵՐՋԻ ԳԻՇԵՐԻՆ

ՄԱՂԹԱՆՔ ՎԵՐՋԱԲԱՆ

ԱՌ Գ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԵՇԻՔԹԱՇԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՍ

Նրման աստեղ մ'որ աննըջան
Երկնից վերայ ծագեցաւ,
Ու բիբ մարդու զայն չրդխաւած՝
Ամար սրտեց վերացաւ:

Չէ՛, Հայկական Տեսարանին
Երկրորդ տարուան գիշերն յետին

Առանց զուարթ կեցցէի

Չէ՛, ո՛ր ընկերք, պէտք չէ սահի :

Ո՛հ, ձեզ ի՞նչ փայթ թէ վըհատիչ

Անսիրտ՝ ոչ — Հայ հոգիներ

Դառնն լեղի ձեր բաժակին

Երբեմն մէջն են խառներ :

Այնչափ անգամ ծափահար ձեզ

Այս ժողովուրդն ըլլայ յարդոր .

Մի՛ վըհատիք — ու նորանոր

Դառնաք փառաց յաստարէղ :

Հոս Հայկազունն եռանդոտ ,

Սիրան Հայրենեաց սիրով լրցուած ,

Գայ լըսել՝ աչքն արցունքոտ

Յիշատակներն անցեալ փառաց .

Ու մէկ արցունք՝ մէկ հառաչանք

Մ՛ հանէ թըշուառ այն աշխարհին

Որ իւր որդւոցը փոխանակ

Աւերակներ կ'տեսնաց չորս դին : —

Փափուկ ողորկ բացատրու թեանց

Հոս կըրթելով սրտերնիս ,

Օտար լեզուաց ցուրտ խառնուրդէն

Գամ մ'աղաանէ՛ք լեզունիս .

Ու հարկ չ'ըլլայ՝ որ մուրացիկ

Օտար երկրի ծաղիկներ ,

Պղծեն զլեզուն մեր նախնական

Ձոր խօսեցան այնչափ վեհեր :

Ձեզ օգնական շնորհեն երկինք

Որ ալ յաճախ ելլեն անձինք : —
Ահա պատիւն առաջնու թեան
Ոչ որ ձեզմէ կրնայ բառնալ,
Բայց յարասե դիմանալն ալ
Դուռն ըլլայ ձեզ անմահու թեան :
Դարձեալ Բրուտոս մ' յորդոր ըլլայ
Չսհել սիրոյն հայրենեաց
Մեր ամեն իղձքն, ու Սաւուղայ
Մահէն սովորիք յարգել զԱստուած :
Այնչափ անհուն դիւցազուններ
Չեզմով նորէն կենդանանան,
Սիրոյ՝ փառաց վեհ կրկիսին
Ըլլաք քարոզք ախոյեան : —
Տեսնենք դարձեալ նոր Արշակներ
Հրոպարտու թեամբ պատժուած,
Ու միութեան ծաղիկներ
Պատեն մեր Ազգն համատարած : —

Կեցջիք, ո՞վառ պատանեակք,
Որ գեղեցիկ զուգու թեան
Եւ ազգօգուտ եռանդեան
Եղաք հանուրց օրինակ :

Կեցցեն և Դու, որ անխոնջ
Քու գիշերներդ զոհեցիր,
Ու հայրենեաց գլխոյն փունջ
'Ի Ազգին հաճոյք նոր բերիր :

Ի՞նչ գեղեցիկ փոխարէն՝
Քան արցունքներն որ փափուկ
Յովնաթանայ վշտերէն
Այնչափ անդամ քաղեցիր :

Քու աղգասէր հողւոյդ վրայ,
 Նման եղկերւոյն Սիասկայ,
 Ազատ երկնից մէջ մենք ալ
 Թափառեցանք սիրահալ:

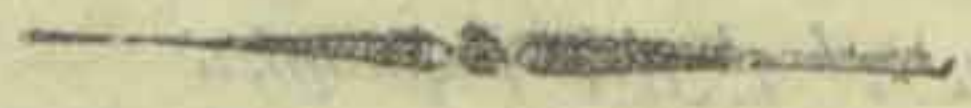
Մենք ալ տեսանք երկիրն այն՝
 Այն յուսածպիտն Հայաստան,
 Որ կ'ըստդասէ եռանդէդ՝
 Նոր նոր պսակներ փափուկ սրտէդ:

Թէպէտ անհուն աշխատանք
 Քեզ կ'ըստդասեն — բայց անհուն
 Նաև երախտագիտութիւն
 Պիտի առնես մրցանակ:

Նրման աստեղ մ'որ աններշան
 Երկնից վերայ երեւցաւ,
 Ու բիբ մարդու զայն չողխտած՝
 Ամար սրտեց վերացաւ. —
 Չէ՛, չես անցնիր — մտերիմ սրտեր
 Ասողին նորէն դայրստեան
 Ըստդատելով անհամբեր,
 Վեցցէ՛, կրկնեն, յաւիտեան,
 Վեցցէ՛ն Թատերքն Հայկական:

Ս. Ն.

Միջոցառում 56 ԲԻՄԵՆ

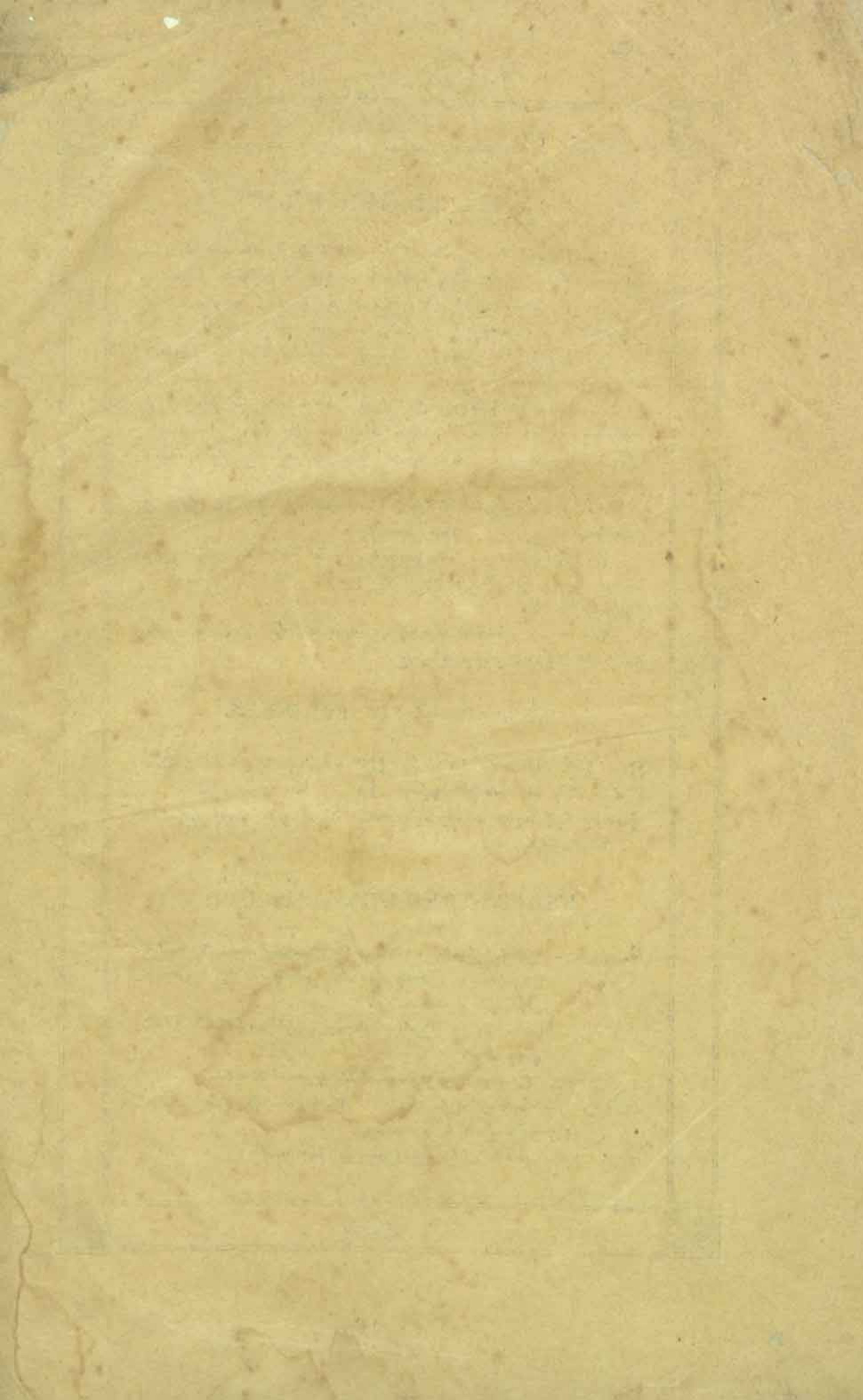
Եկէք, այսօր մէկ սրտով
 Ուխտե՛նք սիրել Ազգերնիս .
 Անոր համար մեք սիրով
 Զոհե՛նք մինչև անձերնիս :
 Մեր պատիւը ,
 Մեր սրտերը ,
 Թող գրբաւ է մեր Ազգը :
 Յաւերժ անդուլ մեք յիշե՛նք
 Մեր Նախնեաց վեհ գործերը .
 Եւ կրթելու ջանք ընե՛նք
 Անոնց հոգին մեր մէջը :
 Մեր պատիւը ,
 Մեր սրտերը ,
 Թող գրբաւ է մեր Ազգը :
 Չոհե՛նք ամեն բարիքներ
 Ազգային բարեաց համար ,
 Չիծու լանանք , եղբայրներ ,
 Այլ աշխատի՛նք անդադար :
 Մեր պատիւը ,
 Մեր սրտերը ,
 Զոհուին մեր Ազգին համար :
 Ահ , թէ ես կարենայի
 Զոհել կենացս իմ օրեր
 Ազգիս համար սիրելի ,
 Որ զիս յիւր ծոցն է կրթեր :
 Թող ես հոգւով ,
 Բոլոր սրտով ,
 Զինքը սիրեմ եւ անդով :

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՕԳՈՒՏԸ

Ամենազօրաւոր սպառնացնելով հաստատուած է, որ մարդս լուսաւորութեան և քաղաքականութեան աստղաբեղին մէջ դիւրութեամբ յաւաքերթալու համար՝ ուսումնականութեան գիտելու է. վասն զի ուսումնականութիւնը՝ ինչպէս որ հաստատուած է, այնպիսի որանշէլի կերպով կ'ընդարձակէ մարդուս իմացական կարողութիւնը՝ որով շատ դիւրութեամբ և ազատութեամբ կրնայ մէկը գործածել իր մտաց տրամաբանական կարողութիւնը և յստակ կերպով կրնայ իր երեւակացութեան առջեւ բերել ան ամեն միջոցները՝ որոնցմով կրնայ թէ զինքը ըստ պատշաճի կառավարել, և թէ իր ընկերներուն օգտակար ըլլալ, և անցընել իր կարճատև կեանքը աւելի քիչ սպերճանկութեամբ. և ան ալ Աստուծոյ կամայք և մարդկային սպարտականութեանց համեմատ:

Յայտնի է որ լեզուագիտութիւնը խիստ օգտակար է ո՛ր և իցէ մէկու մը. բայց ի՞նչ իրողութեանց մէջ, չէ՞ որ կամ շահու և կամ Աշխարհիս բազմաթիւ ազգաց և անոնց պատմութեանց վրայ տեղեկութիւն ունենալու. առանք չէ՞ն մի լեզուագիտութեան օգուտները. բայց ուսումնականութեան օգուտները անսահման են: Ճշմարիտ ուսումնականութիւնը մարդուս ղէկն է. ուսումնականութիւնը՝ անցեալը և ապառնին ներկայի կը փոխէ. անցեալ գիտումներուն վրայօք ամենանուրբ հայեցողութեան և անոնց վրայ անտխալ գատման դարմանալի կարողութիւնը՝ ուսումնականութիւնը մեզ կրնայ ընծայել. բայց ո՛չ լեզուագիտութիւնը. ներկային սպարտաներէն և ընթացքէն ուսումնականութիւնը զատառնին ներկայի կը փոխէ. բայց ո՛չ լեզուագիտութիւնը. վերջապէս ուսումնականութիւնը կը հասցընէ զմարդս ազատ և անտխալ տրամաբանութեան և նուրբ հայեցողութեան, և գատողութեան քաղցր և կենսատու սահմանին. և երանի՛ այն մարդուն՝ որ գէթ իր կենաց մէջ օր մը կրնայ դանու իլ հոն: Ղեզուագիտութիւնը կրնայ զօրաւոր միջոց մը ըլլալ ուսումնականութեան մէջ յաւաքացընելու զմարդս. զորն որ և ո՛չ մէկը կրնայ սերանալ ամենեւին:

ՃԱՆՈՒՏՄՈՒՆՔ

1. Մերով կրնոյա՛նա ին՝ որ և իցէ հրատարակուելոյ յօդուածներ՝ բայց ոչ քաւանց ստորագրու թեանս ինչու որ հեղինակին գրուածներէն ՚ի դրան՝ որ և իցէ յօդուած մը չկոյտի հրատարակուի ասանց ստորագրու թեանս :

2. Միայն սկզբնատաւերով ստորագրուելոյ յօդուածները չեն ընդունուիր :

3. Իւրաքանչէր կրնոյ որ և իցէ յօդուած մը խրիկէլ իր ստորագրու թեանք : և նոյն ժամանակը՝ թէ որ ուզէ : միայն սկզբնատաւերով կամ աստիճանա՛նով կը հրատարակուի :

4. Չեռագիրները՝ թէ հրատարակուին, և թէ չի հրատարակուին, եւ չեն տրուիր :

5. Հեղինակին ազգուածն որ և իցէ՝ նամակ՝ Մերձանք Մարդարեան յարդոյ Պ. Յարութիւնին գրաստանը խրուելու է :

6. Այս տետրակը ամիսը անգամ մը կը հրատարակուի 48 էրեսէ բաղկացեալ :

ԳՒՆ ԸՆԿԵՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Տարեկան գինն է կանխիկ 100 դահեկան Օսմանեան :
Ամէն մէկ տետրակին գինը 10 " "
Դուրս երթալիք տետրակներուն ճամբուն ծախքը աւազակն վրայ է :

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՂԵՐԸ

Կ. ՊՈԼՅՍ. Չինիլի խանը : Մահապէշ Մահապէշ գրաստանակը :
" Մերձան : Մարդարեան յարդոյ Պ. Յարութիւնին գրաստանը :
" Խասդիւղ : Ընկերասիրաց ընկերութեան թանգարանը :

ՁՄԻՌՈՆԵՆ. Արշալուսոյ Արարատեան գրաստանակը :
ՀԱԵՊ. Մեծարդոյ Քիւրքեան Ստեփանօթ Յովհաննէս Աղային վաճառատանը :
ԵԿՆ. Փրկուելեան Նիկողոս Աղային ձեռքով :

Р. У.

№ 5633